

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра словацької філології**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій БІДЗІЛЯ
_____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035. Філологія
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	035.038. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-чеська
Освітня програма	Чеська мова та література
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська, чеська

Ужгород – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і практика перекладу» для здобувачів 2 курсу ОС «бакалавр» галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035. Філологія, предметної спеціальності (спеціалізації) 035.038. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша -чеська» освітньої програми «Чеська мова та література».

Розробники: Петріца Н.М., доцент, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри словацької філології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *словацької філології* протокол № 5 від 30 січня 2025 р.

Завідувач кафедри Наталія ПЕТРИЦА

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету протокол № 4 від 31 січня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Галина ШКУРКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 120	2
Кількість модулів – 2	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	4
	Лекції:
	30
	Практичні (семінарські):
	30
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:
	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:
	60

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни **«Теорія і практика перекладу»** – ознайомити студентів з теоретичними засадами перекладу, простежити історію перекладацької думки від найдавніших часів до сьогодення, розглянути загальні лексикологічні та граматичні питання перекладу, проаналізувати різновиди перекладу в залежності від жанрового типу перекладуваного матеріалу

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є: навчити студентів орієнтуватися в сучасних теоріях та методах перекладу; осмислювати етапи розвитку перекладацької думки від найдавніших часів до сьогодення; аналізувати перекладні тексти різних жанрів, залучаючи при можливості і паралельні переклади; перекладати тексти різних жанрів, послуговуватися словниковою та фаховою літературою.

Після закінчення курсу студенти повинні: орієнтуватися в сучасних теоріях та методах перекладу; знати історію перекладацької думки від найдавніших часів до сучасності; орієнтуватися в загальних лексикологічних та граматичних питаннях перекладу; вміти аналізувати перекладні тексти різних жанрів із залученням паралельних перекладів; перекладати тексти різних жанрів; послуговуватися словниковою та довідковою літературою.

Відповідно до ОП «Чеська мова та література», вивчення навчальної дисципліни **«Теорія і практика перекладу»** сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних (ЗК) та спеціальних (ФК) компетентностей:

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно

ЗК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

ФК04. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів

ФК12. Здатність до організації ділової комунікації

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика перекладу» є опанування таких дисциплін:

Шифр НД за ОП Назва навчальної дисципліни

ОК 11. Вступ до спеціальності

ОК 15. Сучасна чеська літературна мова

ОК 24. Культура Чехії: перекладознавчий вимір

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Чеська мова та література», вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика перекладу» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації	ПРН 01
Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН 02
Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності	ПРН 06
Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	ПРН 14
Вміти перекладати тексти різних стилів і жанрів з чеської мови українською та навпаки	ПРН 20

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Теорія і практика перекладу»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
вміти вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та словацькою мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації	ПРН 01
вміти ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН 02
знати і використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності	ПРН 06
знати норми чеської та української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності	ПРН 14
Вміти здійснювати переклади текстів різних стилів і жанрів з чеської мови українською та навпаки	ПРН 20

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання з дисципліни «Теорія і практика перекладу» є:

усні відповіді

- виконання індивідуальних та групових завдань з перекладу
- переклади текстів, виступів, промов тощо
- кейс-стаді (переклад та аналіз тексту на предмет трансформацій та проблем перекладу)
- комплексні контрольні роботи
- екзамен.

Під час навчання використовуються такі основні методи: 1) традиційні: вербальні (розповідь, пояснення, бесіда, навчальна дискусія), наочні, проблемний, аналітико-синтетичний методи, порівняння, узагальнення; 2) інтерактивні методи; 3) методи контролю і самоконтролю в навчальній діяльності.

До **інноваційних методів** належать **метод кейсів** – студентам запропоновано проаналізувати ситуації із сфери перекладацької діяльності, застосовуючи активну лексику та пропонувані мовні кліше. Кожна група студентів у результаті обговорення пропонує свій варіант вирішення проблемної ситуації та обґрунтовує його з опорою на отримані знання з дисципліни. **Метод ділової гри** – моделювання ситуації, наближеної до професійної діяльності перекладача.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, виступи студентів під час обговорення питань, підготовка рефератів, презентацій.

Поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на практичних заняттях: усні відповіді, підготовка рефератів, презентацій, здійснення та редагування власних перекладів.

- контроль **індивідуальної роботи** здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань з перекладу на практичних заняттях або під час індивідуальних чи групових консультацій.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Індивідуальна робота	Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	20	50	100
7	7	8	8			

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Індивідуальна робота	Модульна контрольна робота	Сума
T5	T6	T7	T8	T9	20	50	100

6	6	6	6	6			
---	---	---	---	---	--	--	--

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	7	30	8	30
Індивідуальні завдання (презентація, реферат, переклад текстів тощо)	4	20	4	20
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання навчальних досягнень під час практичних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується літературознавчою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота здобувача, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується літературознавчою термінологією. Але в процесі розкриття окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому деякі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, розкриває його основний зміст, виявляє елементарні знання з тематики курсу. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання курсу.
1 бал	Оцінюється робота здобувача, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його розкрити, не розуміє змісту теоретичних питань та не вміє на практиці застосовувати ці знання.

Критерії оцінювання реферату

Оцінка	Критерії оцінювання
5 балів	Виконані всі вимоги до написання й захисту реферату: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання

4 бали	Виконані всі формальні вимоги до написання й захисту реферату: витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Проблема позначена, але не достатньо обґрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему й викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита достатньо повно, дані правильні відповіді на додаткові питання
3 бали	Основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки. Зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутні логічна послідовність у судженнях; не витриманий обсяг реферату; є недоліки в оформленні; на додаткові питання дає неповні відповіді
2 бали	Є істотні відступи від вимог до реферування. Зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; відсутній висновок
1 бал	Тема реферату не розкрита, виявляється істотне незрозуміння проблеми
0 балів	Реферативна робота не виконана

Критерії оцінювання доповіді /презентації

Оцінка	Критерії оцінювання
5 балів	Відображена світоглядна позиція здобувача, його погляд на сутність проблеми. Проблема розкрита на теоретичному рівні, у зв'язках і з обґрунтуваннями, з точним і повним використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді. Робота логічна, послідовна, композиційно чітка. Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти та теоретичні відомості.
4 бали	Представлено власну точку зору при розкритті проблеми. Проблема розкрита з використанням основних термінів і понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки й обґрунтування не присутні або явно не простежуються). Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти.
3 бали	Проблема розкрита при формальному використанні фахових термінів. Власна думка не достатньо аргументована фактами
2 бали	Представлено власну позицію за даною проблематикою на побутовому рівні без необхідної аргументації.
1 бал	Проблема не розкрита або дана інформація не в контексті завдання
0 балів	Завдання не виконано.

Критерії оцінювання перекладу

Критерії /бали	Дескриптори				
	5	4	3	2	1
Змістова еквівалентність (збереження комунікативних намірів автора, логіки викладу, комунікативних та прагматичних характеристик тексту оригіналу)	Переклад відповідає задуму автора тексту оригіналу, комунікативній ситуації і соціокультурним нормам спілкування, не потребує редагування	Переклад відповідає задуму автора тексту оригіналу, комунікативній ситуації і соціокультурним нормам спілкування, потребує певного редагування.	Переклад частково відповідає задуму автора тексту оригіналу, комунікативній ситуації і соціокультурним нормам спілкування, потребує часткового редагування і	Переклад не відповідає задуму автора тексту оригіналу, комунікативній ситуації і соціокультурним нормам спілкування, потребує значного редагування змісту і	Переклад не відповідає задуму автора тексту оригіналу, комунікативній ситуації і соціокультурним нормам спілкування, не підлягає редагуванню і характеризується

			характеризується частковою правильністю передачі змісту	характеризується незначною неправильністю передачі змісту.	неправильністю передачі змісту.
Адекватне мовне (мовленнєве) оформлення (на граматичному, лексичному, синтаксичному рівнях)	Переклад не потребує редагування мовного оформлення та граматичному, лексичному, синтаксичному рівнях; характеризується коректним і доцільним використанням термінології, стандартизованих зворотів мовлення, скорочень, аббревіатур, граматичних структур, засобів логічного зв'язку; дотриманням орфографічних /орфоепічних норм.	Переклад потребує незначного редагування мовного оформлення та граматичному, лексичному, синтаксичному рівнях; характеризується відносно коректним і доцільним використанням термінології, стандартизованих зворотів мовлення, скорочень, аббревіатур, граматичних структур, засобів логічного зв'язку; дотриманням орфографічних /орфоепічних норм.	Переклад потребує певного редагування мовного оформлення та граматичному, лексичному, синтаксичному рівнях; характеризується некоректним та недоцільним уживанням термінології, стандартизованих зворотів мовлення, скорочень, аббревіатур, граматичних структур, засобів логічного зв'язку; дотриманням орфографічних /орфоепічних норм.	Переклад потребує значного редагування мовного оформлення та граматичному, лексичному, синтаксичному рівнях; характеризується некоректним та недоцільним уживанням термінології, стандартизованих зворотів мовлення, скорочень, аббревіатур, граматичних структур, засобів логічного зв'язку; наявністю орфографічних помилок	Переклад не підлягає редагуванню мовного оформлення на граматичному, лексичному, синтаксичному рівнях і характеризується грубими порушеннями конвенцій мови перекладу.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

До модульного контрольної оцінювання допускаються всі студенти. При визначенні оцінки за модуль враховуються результати модульної контрольної роботи (МКР) та поточного контролю під час практичних занять, самостійної роботи.

Модульна контрольна робота складається з 2-х частин: теоретичного блоку розписових питань (2 питання - 20 балів) та блоку практичних завдань на переклад (30 балів).

Студент має право підвищити оцінку за підсумковий модульний зріз, складаючи залік.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «Теорія і практика перекладу» здійснюється у формі **екзамену**, який проводиться в усній формі співбесіди.

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали усі види обов'язкових практичних робіт, передбачених робочою

програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Студент, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів) під час чергування викладача на кафедрі. Без такого покращення він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачу, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	зараховано
74-81	C	добре	зараховано
64-73	D	задовільно	зараховано
60-63	E		зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Теоретичні засади перекладу.

Тема 1. Теорія перекладу як наукова дисципліна.

Поняття “переклад”, перекладознавство, предмет і завдання курсу, його місце в системі філологічних дисциплін. Теоретичні засади перекладу. Типи та види перекладу, галузі науки про переклад, теорії та методи перекладацьких досліджень, сучасний стан теорії перекладу. Жанрово-стилістична класифікація перекладу.

Тема 2. Відомості з історії перекладацької справи.

Перекладацькі тенденції в античному світі, в період Середньовіччя та епоху Відродження, в періоди класицизму, романтизму, реалізму, розвиток перекладу в сучасності. Історія чеського перекладознавства. Чесько-українські переклади художньої літератури.

Тема 3. Лексичні трансформації при перекладі

Питання про перекладність тексту і проблема еквівалентності перекладу. Проблема відтворення всіх елементів оригіналу з метою отримання повноцінного (адекватного, еквівалентного) перекладу. Загальні лексикологічні питання перекладу: передача слова як лексичної одиниці, пошук лексичного варіанта при перекладі, переклад специфічних національних реалій, власних назв, фразеологізмів тощо. Зразки вдалих та невдалих перекладів зі чеської мови українською і навпаки.

Тема 4. Граматичні трансформації при перекладі.

Граматичні питання перекладу. Використання специфічних елементів граматичної будови мови, якою здійснюється переклад, моделі виходу з проблемних ситуацій. Зразки вдалих та невдалих перекладів зі чеської мови українською і навпаки.

Модуль 2.

Особливості галузевого перекладу.

Тема 5. Особливості перекладу текстів публіцистичного стилю.

Специфіка публіцистичних текстів. Основні мовні засоби публіцистики. Тенденції використання жанрів у сучасній публіцистиці. Сучасні теорії та підходи до перекладу публіцистики: жанрові, стильові, структурні і тематичні матричні складові художнього публіцистичного тексту першотвору, що підлягають відтворенню при перекладі. Порівняльний перекладацький аналіз публіцистичних текстів оригіналу та перекладу; концептуальні відмінності текстів публіцистичного та інших стилів і необхідності застосування перекладацьких прийомів, що відбивають стан артефактів і ментафактів текстів оригіналу відповідно нехудожнього та художнього мовлення

Тема 6. Особливості перекладу текстів економічного характеру.

Лінгвістичні аспекти економічного тексту. Особливості перекладу економічної та фінансової термінології. Лексичні, лексико-семантичні та лексико-граматичні трансформації. Базові знання перекладача в певних галузях економіки як запорука якісного перекладу.

Тема 7. Особливості перекладу текстів офіційно-ділового стилю.

Лінгвістичні аспекти офіційно-ділових документів. Особливості перекладу офіційно-ділових документів. Вимоги до перекладу офіційно-ділових документів. Порівняльний перекладацький аналіз оригіналу та перекладу офіційно-ділових документів.

Тема 8. Науково-технічний переклад та його види.

Лінгвістичні аспекти науково-технічного тексту. Особливості перекладу науково-технічного тексту. Специфіка відтворення мовою-реципієнтом технічного тексту.

Тема 9. Переклад художнього тексту.

Проблема художнього стилю і стилістика тексту у перекладознавстві. Функції художнього твору через призму завдань перекладача. Урахування ідіостилу автора та особистості перекладача у перекладацькій діяльності. Ідейна та образна структура художнього першотвору. Способи перекладу, що застосовуються у перекладі художнього твору (підрядковий, скопів, реферативний, анотаційний, переклад-переспів, переклад-адаптація, транскрипція, транслітерація, калькування, пошук аналогій, пошук абсолютних та неповних еквівалентів, описовий переклад). Перекладацькі трансформації, застосовувані до перекладу текстів художніх творів: граматичні перестановки, заміни (структурні/функціональні), генералізація змісту, диференціація змісту, звуження, розширення, доповнення, опущення, компенсація, логічний розвиток.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	у тому числі					
	Усього	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
3-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Теорія перекладу як наукова дисципліна	10	2	2			6

Тема 2. Відомості з історії перекладацької справи	14	2	4			8
Тема 3. Лексичні трансформації при перекладі	16	4	4			8
Тема 4. Граматичні трансформації при перекладі	16	4	4			8
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за 1 модуль	58	14	14			30
Модуль 2						
Тема 5. Особливості перекладу текстів публіцистичного стилю.	10	2	2			6
Тема 6. Особливості перекладу текстів економічного характеру	12	2	4			6
Тема 7. Особливості перекладу текстів офіційно-ділового стилю	14	4	4			6
Тема 8. Науково-технічний переклад та його види	10	2	2			6
Тема 9. Переклад художнього тексту	14	4	4			6
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за 2 модуль	62	16	16			30
Разом за семестр	120	30	30			60

6.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теорія перекладу як наукова дисципліна	2
2	Відомості з історії перекладацької справи	4
3	Лексичні трансформації при перекладі	4
4	Граматичні трансформації при перекладі	4
5	Особливості перекладу текстів публіцистичного стилю.	2
6	Особливості перекладу текстів економічного характеру	4
7	Особливості перекладу текстів офіційно-ділового стилю	4
8	Науково-технічний переклад та його види	2
9	Переклад художнього тексту	9
	Разом	30

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціокультурна компетенція майбутнього перекладача	6
2	З історії українсько-чеського перекладу	8
3	Природа лексичної безеквівалентності	8
4	Стилістичний фактор при перекладі	8
5	Стилістичні трансформації при перекладі публіцистичних текстів	6
6	Застосування граматичних трансформацій в процесі перекладу економічного тексту	6

7	Переклад чеської ділової кореспонденції (на матеріалі комерційних листів)	6
8	Застосування граматичних трансформацій в процесі перекладу науково-технічного тексту	6
9	Особливості передачі фразеологізмів та експресивної лексики при перекладі художнього тексту	6
	Разом	60

Самостійна робота включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до практичних занять; систематизацію вивченого матеріалу перед підсумковим контролем; розроблення мультимедійних презентацій тощо.

6.5. Індивідуальні завдання

До індивідуальної роботи у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання, зокрема: підготовка рефератів та їх презентація; анотація опрацьованої наукової літератури, статей; пошук в комп'ютерних мережах додаткового навчального матеріалу до запропонованих викладачем тем.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: ноутбук/ПК, проєктор.

Програмне забезпечення: інформаційні технології та засоби електронного навчання: Microsoft Office; система електронного навчання Moodle; внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гудманян А.Г. Основи перекладознавства: навчальний посібник / А.Г. Гудманян, А.В. Сітко, Г.Г. Єнчева. Вінниця: Нова Книга, 2020. 352 с.
2. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): [підручник]. Вид. 5-те, випр. і допов. Вінниця: Нова книга, 2017. 447 с.
3. Петріца Н.М. Теорія і практика перекладу: методичні рекомендації до проведення практичних занять (для студентів ОПП «Чеська мова та література» ОС «бакалавр» спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.038. «Слов'янські мови та літератури (переклад включно) перша - чеська»). Ужгород: ФОП Олеоленко Л.О., 2023. 40 с.
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/59382>

Допоміжна література

1. Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу: монографія / Є. Бабенко, С. Амеліна, Н. Білоус; за заг. ред. С.М. Амеліної. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 470 с.
2. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.

3. Andričík M. K poetike umeleckého prekladu. Levoča, 2004.
4. Bednaříková B., Dokulilová K., Kabelka P. Překlad jako kulturní transpozice. 1. Vyd., 2017, 160 s.
5. Hrala, Milan (ed.). Kapitoly z dějin českého překladu. Karolinum, Praha, 2002.
6. Hrdlička, M., Gromová, E., ed. Antologie teorie uměleckého překladu (výběr z prací českých a slovenských autorů). Ostrava: Ostravská univerzita, 2004. 344 s.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Кіндлерова Р. Переклади з української мови чеською мовою з 1991 до 2012
http://www.bookplatform.org/images/activities/423/ukrainianczech_translationsstudy.pdf
2. <https://www.databaze-prekladu.cz/>
3. Vícejazyčný slovník <https://slovník.seznam.cz/> Akademický slovník současné češtiny
<https://slovníkcestiny.cz/uvod.php>
4. Ukrajinsko-český slovník neologizmů <http://www.slu.cas.cz/ukrneo/ukrneo.html>
5. Slovník spisovného jazyka českého <https://ssjc.ujc.cas.cz/>